

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. 1 Maja 8 18-200 Wysokie Mazowieckie, skryt. poczt. 53

☎ 86 2758612, fax. 86 2758613

e-mail biwy@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM W I PÓŁROCZU 2014 roku

Październik 2014

Spis treści

1. WSTĘP.	3
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.	4
2.1. Bezrobotni według zawodów.	4
2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów.	7
2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.	8
3. ANALIZA OFERT PRACY.	9
3.1. Oferty pracy według zawodów.	9
3.2. Oferty pracy według PKD.	11
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.	12
4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe.	12
4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.	16
4.3. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.	17
4.4. Szansa uzyskania oferty w zawodzie.	19
5. WNIOSKI.	21

1. WSTĘP

Prezentowany ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wysokomazowieckim w I półroczu 2014 roku, jest kolejnym, cyklicznym opracowaniem, który stanowi kompleksową analizę zjawiska bezrobocia, notowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem w okresie od stycznia do czerwca 2014 roku oraz według danych i stanu z dnia 30 czerwca 2014 roku. „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wysokomazowieckim w I półroczu 2013 roku*” jest kolejnym cyklicznym raportem opracowywanym systematycznie od 2005 roku w półrocznych zestawieniach, obrazującym sytuację na lokalnym rynku pracy w powiecie wysokomazowieckim. Systematyczność opracowania umożliwia obserwowanie globalnych zmian kształtujących także lokalny rynek pracy, zwłaszcza w kontekście przeobrażeń struktury i stanu bezrobocia rejestrowanego wśród mieszkańców powiatu.

Kluczowym celem prezentowanego raportu jest przede wszystkim stworzenie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wysokomazowieckim, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych nie mogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie. Zaletą narzędzia diagnozującego strukturę bezrobocia i zmian dokonujących się na lokalnym rynku pracy, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest również możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Stała analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kwalifikacjach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie kwalifikacji i zmianę kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Ranking ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest skierowany także do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Opracowanie to powinno służyć przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych jako zapoznanie się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskazać konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

2.1. Bezrobotni według zawodów

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu wysokomazowieckiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem na koniec czerwca 2014 roku zarejestrowane były 742 osoby bez kwalifikacji zawodowych. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 33,94%. Wśród nich 43,40% stanowiły kobiety. Dynamikę osób bezrobotnych posiadających kwalifikację i bez kwalifikacji zawodowych na koniec czerwca 2013 i 2014 roku przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Wyszczególnienie	2013r.		2014r.	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem	2274	100	2186	100
Posiadające kwalifikacje	1631	71,72	1444	66,06
Bez kwalifikacji	643	28,28	742	33,94

Na koniec czerwca 2014 roku spośród 2186 zarejestrowanych bezrobotnych 1723 posiadało zawód, (stanowili oni 78,82% ogółu). Wśród nich najliczniej reprezentowani byli przedstawiciele zawodów przedstawionych hierarchicznie w poniższej tabeli. W zawodach tych na koniec omawianego okresu zarejestrowanych było więcej niż 15 osób.

kod zawodu	nazwa zawodu	Bezrobotni		Absolwenci	Powyżej 12 m-cy
		Liczba	kobiety		
814203	Sprzedawca*	136	118	1	53
911202	Technik rolnik*	66	17	0	21
833202	Technik mechanik*	54	3	0	21
818204	Technik ekonomista*	53	41	2	15
723401	Robotnik budowlany	43	0	0	15
325402	Mechanik samochodów osobowych	42	0	0	15
325301	Mechanik pojazdów samochodowych*	38	0	0	5
731502	Robotnik gospodarczy	36	5	0	19
741201	Rolnik*	36	13	1	13
311408	Krawiec*	35	1	0	17

816090	Ślusarz*	35	35	0	12
233007	Fryzjer*	34	32	0	9
311504	Kucharz małej gastronomii*	33	16	0	11
751105	Specjalista administracji publicznej	32	19	3	12
311512	Kucharz*	30	22	0	6
524601	Piekarz*	30	5	0	12
816005	Stolarz*	29	0	0	7
831208	Technik informatyk*	28	12	0	11
341203	Murarz*	22	0	0	13
834401	Technik organizacji usług gastronomicznych*	21	17	0	4
524404	Pedagog	19	14	2	3
325905	Monter / składacz okien	18	9	0	7
815701	Stolarz meblowy	18	1	0	9
811106	Sprzątaczką biurową	17	6	0	5
911290	Technik technologii żywności - przetwórstwo mleczarskie	17	16	0	8
712612	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	15	8	1	5
741203	Rzeźnik - wędliniarz*	15	3	0	6

Porównując powyższą tabelę z taką samą z czerwca 2013 roku okazuje się, że struktura osób bezrobotnych nie uległa wielkim zmianom.

Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodowych w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawody z grupy **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (kod grupy 31)**. Wskaźnik dla tej grupy wynosi 11,8399% ogółu bezrobotnych, w tym 10,0333% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim technicy rolnictwa i pokrewni, technicy mechanicy, technicy technologii żywności.

Drugą pod względem wielkości grupę tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75)**. Stanowili oni 10,2727% ogółu osób bezrobotnych, w tym 11,5384% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to: stolarze meblowi i pokrewni, piekarze, cukiernicy i pokrewni, masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni.

Trzecią kategorię osób tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52)**. Wskaźnik dla tej grupy wynosi 9,3452% ogółu bezrobotnych, w tym 9,8683% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim sprzedawcy sklepowi.

Duży odsetek stanowią także osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy **pracownicy usług osobistych (kod grupy 51)**. Stanowili oni 9,1700% ogółu bezrobotnych i 9,3645% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim: kucharze, fryzjerzy, gospodarze budynków.

Następne dość liczne grupy zawodów wśród zarejestrowanych bezrobotnych to **robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (kod grupy 72)** – 8,8218%, **robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (kod grupy 71)** – 6,3263%, **średni personel do spraw biznesu i administracji (kod grupy 33)** – 4,6431%.

Z kolei najmniej licznymi grupami byli bezrobotni sklasyfikowani w grupach :

- **Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (kod grupy 14)**. Stanowili 0,0580% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Kierownicy do spraw produkcji i usług (kod grupy 13)**. Stanowili 0,0580 % ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (kod grupy 12)**. Stanowili 0,0580% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 0,1672% w tej grupie.
- **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni (kod grupy 11)**. Stanowili 0,0580% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 0,1672% w tej grupie.
- **Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych (kod grupy 25)**. Stanowili 0,1160 % ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Leśnicy i rybacy (kod grupy 62)**. Stanowili 0,1376% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 0,1672% w tej grupie.
- **Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie (kod grupy 92)**. Stanowili 0,2321% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.

2.2.Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem rejestrowało się 1211 osób, w tym 503 kobiety.

Spośród osób zgłaszających się do PUP najczęściej rejestrowało się z grupy zawodów **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (kod grupy 31)**. Stanowili oni 10,0280% ogółu rejestrujących się osób. Należy do niej: technik mechanik (24 osoby, w tym 1 absolwent), technik rolnik (23 osób, w tym 5 absolwentów), technik technologii żywności (8 osób, w tym 1 absolwent).

Drugą grupą zawodów, w której napływ bezrobotnych na ewidencję urzędu był znaczny stanowią **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obrocie drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75)**. Grupa ta stanowiła 10,0648%. Największy odsetek rejestrujących się osób zanotowano w zawodzie stolarz (18 osób, w tym 4 absolwentów), krawiec (17 osób, w tym 0 absolwentów), piekarz (16 osób, w tym 0 absolwentów).

Trzecią grupą zawodów w której napływ bezrobotnych na ewidencję urzędu był znaczny stanowią **sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52)**. 9,8479 % ogółu napływu. Najliczniej reprezentowane były zawody: sprzedawca (69 osób, w tym 6 absolwentów), technik handlowiec (10 osób, w tym 0 absolwentów).

Czwartą w kolejności grupą byli **pracownicy usług osobistych (kod grupy 51)**, (7,6839%). Do tej grupy należą: kucharz małej gastronomii (16 osób, w tym 3 absolwentów), kucharz (15 osób, w tym 0 absolwent), fryzjer (14 osób, w tym 1 absolwent).

Piątą grupę stanowią **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (kod grupy 72)**. Stanowili oni 6,6017% ogółu rejestrujących się bezrobotnych. Bez pracy pozostawali: mechanik samochodów osobowych (18 osób, w tym 1 absolwent), ślusarz (15 osób, w tym 0 absolwentów), mechanik pojazdów samochodowych (14 osób, w tym 1 absolwent).

Osoby o wysokich kwalifikacjach tj. specjaliści **nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (grupa 21)** stanowili 6,1691% ogółu zarejestrowanych. W grupie tej bez pracy pozostawali m. in. inżynier rolnictwa (6 osób, w tym 4 absolwentów), inżynier gospodarki przestrzennej (4 osoby, w tym 2 absolwentów), pozostali inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji (4 osoby, w tym 2 absolwentów).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Osoby poprzednio pracujące, a będące bezrobotnymi na koniec miesiąca czerwca 2014 roku (1523 osoby) stanowiły 69,67% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla największego odsetka tych osób (ponad 38% - 587 osób) nie udało się zidentyfikować rodzaju prowadzonej działalności przez pracodawców. Natomiast 249 osób (16,35%) pracowało w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych, wyłączając motocykle, a ostatnim miejscem pracy dla 235 bezrobotnych (15,43%) był pracodawca zajmujący się przetwórstwem przemysłowym.

Spośród analizowanych sekcji PKD ostatniego miejsca pracy najniższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych dotyczył sekcji: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (0,0657% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), górnictwo i wydobywanie (0,1313% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (0,6566% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), transport i gospodarka magazynowa (0,6566% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (0,9849% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (1,0506% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (1,1819% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1,6415% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących). Nie zanotowano natomiast osób bezrobotnych poprzednio pracujących w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, organizacje i zespoły eksterytorialne, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

3. ANALIZA OFERT PRACY.

3.1.Oferty pracy według zawodów.

Niezwykle ważnym elementem oceny rynku pracy, która pozwala określić skalę nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów, jest analiza ofert pracy. W I półroczu 2014 roku w wyniku działań pośrednictwa pracy do urzędu wpłynęły 763 oferty pracy.

Strukturę pozyskanych ofert pracy według grup zawodów przedstawia poniższe zestawienie, w którym wyodrębniono najliczniej występujące grupy zawodów według stanu na 30.06.2014 rok

Lp.	Kod zawodu	Nazwa grup zawodów	Oferty pracy	
			zgłoszone w I półroczu 2014 roku	w końcu I półrocza 2014 roku
1.	52	Sprzedawcy i pokrewni	16,5121% 126 ofert	0 ofert
2.	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	14,0577% 92 oferty	2 oferty
3.	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	10,0719% 77 ofert	8 ofert
4.	51	Pracownicy usług osobistych	9,1745% 70 ofert	5 ofert
5.	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	7,3394% 56 ofert	2 oferty
6.	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	6,9464% 52 oferty	5 ofert
7.	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,0288% 46 ofert	1 oferta
8.	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	4,1940% 33 oferty	3 oferty

Analizując dane przedstawione w załączniku T-I/P-3a dotyczące struktury ofert pracy w układzie grup dużych oraz elementarnych według klasyfikacji zawodów i specjalności wyodrębnić można propozycje zatrudnienia kierowane do:

➤ **Sprzedawcy i pokrewni:**

- Sprzedawca (522301) – 77 ofert
- Telemarketer (524404) – 19 ofert
- Sprzedawca w branży mięsnej (522302) – 8 ofert
- Doradca klienta (524902) – 7 ofert
- Sprzedawca w stacji paliw (524502) – 6 ofert

➤ **Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni:**

- Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090) – 77 ofert
- Technik prac biurowych (411090) – 7 ofert
- Pracownik kancelaryjny (411003) – 6 ofert
- Sekretarka (412001) – 1 oferta

➤ **Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków):**

- Monter składacz okien (712501) – 20 ofert
- Murarz (711202) – 12 ofert
- Cieśla szalunkowy (711502) – 7 ofert
- Posadzkarz (712204) – 5 ofert
- Zbrojarz (711404) – 4 oferty
- Tynkarz (712303) – 4 oferty
- Monter ociepleń budynków (712301) – 4 oferty
- Dekarz (712101) – 4 oferty

➤ **Pracownicy usług osobistych:**

- Robotnik gospodarczy (515303) – 39 ofert
- Fryzjer (514101) – 11 ofert
- Kucharz (512001) – 11 ofert

➤ **Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie:**

- Pomocnik mleczarski (932909) – 20 ofert
- Robotnik budowlany (931301) – 12 ofert
- Pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym wodnym i pokrewni (931290) – 11 ofert

➤ **Kierowcy i operatorzy pojazdów:**

- Kierowca samochodu ciężarowego (833203) – 46 ofert
- Kierowca operator wózków jezdniowych (834401) – 2 oferty

Łącznie oferty skierowane do tych sześciu grup zawodowych stanowiły ponad 55% (420 ofert) ogółu ofert pracy zgłoszonych do urzędu pracy w I półroczu 2014r.

Inne, równie licznie zgłaszane oferty pracy dotyczyły pracy w zawodach:

- Sprzątaczką biurową (911207) – 18 ofert
- Opiekunką dziecięcą (325905) – 16 ofert
- Spawacz metodą MIG (721205) – 15 ofert

3.2. Oferty pracy według PKD

W I półroczu 2014 roku pracodawcy zgłosili do PUP 775 ofert pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie w poniższych sekcjach PKD:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle 22,4115% (171 ofert)
- Przetwórstwo przemysłowe 18,4797 % (141 ofert)
- Budownictwo 12,7130% (97 ofert)
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 8,128% (62 oferty)
- Edukacja 6,9463% (53 oferty)
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 5,1114% (39 ofert)
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca 3,6697% (28 ofert)
- Informacja i komunikacja 3,4076% (26 ofert)
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 3,4076% (26 ofert)
- Transport i gospodarka magazynowa 3,1455% (24 oferty)
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi 2,4902% (19 ofert)

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły blisko 90% ogółu wszystkich pozyskanych ofert pracy.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zjawisko deficytu lub nadwyżki w poszczególnych zawodach odnosi się do stosunku średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w I półroczu 2014 roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w analogicznym okresie. Aby prawidłowo zrozumieć opisywaną kategorię należy wyjaśnić pojęcia zawodu deficytowego i nadwyżkowego:

Przez *zawód deficytowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez *zawód nadwyżkowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody, dla których średnia miesięczna liczba bezrobotnych wynosi zero, wskazuje na fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika.

Z prowadzonych w ostatnich latach analiz wynika, że na wysokomazowieckim rynku pracy zawody deficytowe występują rzadziej aniżeli zawody nadwyżkowe. Oznacza to, że trudno jednoznacznie i bardzo wyraźnie określić, na które zawody występuje duże i nie realizowane zapotrzebowanie ze strony pracodawców.

W związku z powyższym, w pełni rzeczywisty popyt na poszczególne zawody powinien być rozpatrywany z uwzględnieniem wszystkich możliwych źródeł pozyskiwania nowych pracowników. Często zdarzają się bowiem sytuacje, że pracodawcy poszukując pracowników korzystają nie tylko z usług urzędów pracy, traktując je jako alternatywne źródło pozyskiwania nowego personelu w stosunku do innych dostępnych metod rekrutacyjnych.

Do prezentacji i analizy zaliczono wszystkie zawody, dla których wskaźnik intensywności deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie) jest wyższy niż 1,1.

Zawody deficytowe**(zawody deficytowe wg wskaźnika intensywności deficytu w I półroczu 2014r.)**

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w I półroczu 2014r.
1.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	12,8333
2.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	11,5000
3.	961301	Robotnik oczyszczania miasta	11,0000
4.	325905	Opiekunka dziecięca	5,3333
5.	941201	Pomoc kuchenna	5,0000
6.	515303	Robotnik gospodarczy	4,8750
7.	321301	Technik farmaceutyczny	4,0000
8.	421101	Asystent usług pocztowych	4,0000
9.	932909	Pomocnik mleczarski	4,0000
10.	524502	Sprzedawca w stacji paliw	3,0000
11.	911207	Sprzątaczką biurowa	2,5714
12.	431101	Asystent do spraw księgowości	2,5000
13.	514202	Kosmetyczka	2,5000
14.	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,5000
15.	524404	Telemarketer	2,1111
16.	421403	Windykator	2,0000
17.	711202	Murarz	2,0000
18.	711404	Zbrojarz	2,0000
19.	712101	Dekarz	2,0000
20.	712303	Tynkarz	2,0000
21.	713102	Malarz budowlany	2,0000
22.	932101	Pakowacz	2,0000
23.	961201	Sortowacz surowców wtórnych	2,0000
24.	712501	Monter / składacz okien	1,6667
25.	324002	Technik weterynarii	1,5000
26.	411004	Technik prac biurowych	1,4000
27.	432103	Magazynier	1,1429
28.	522301	Sprzedawca	1,1159

Zawody **zrównoważone** (wartość wskaźnika zawiera się w przedziale 0,9-1,1) to zawody wykazujące równowagę na rynku pracy. Poniższa tabela przedstawia zawody zrównoważone występujące na wysokomazowieckim rynku pracy. Jest ich relatywnie mniej niż zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

LP.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	234201	Nauczyciel przedszkola	1,0000
2.	251902	Specjalista zastosowań informatyki	1,0000
3.	262207	Specjalista zarządzania informacją	1,0000
4.	325907	Terapeuta zajęciowy	1,0000
5.	332302	Zaopatrzeniowiec	1,0000
6.	441203	Listonosz	1,0000
7.	532201	Opiekunka domowa	1,0000
8.	611303	Ogrodnik	1,0000
9.	711101	Konserwator budynków	1,0000
10.	712601	Hydraulik	1,0000
11.	741103	Elektryk	1,0000
12.	741201	Elektromechanik	1,0000
13.	814104	Wulkanizator	1,0000
14.	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	1,0000
15.	911206	Salowa	1,0000
16.	933304	Robotnik magazynowy	1,0000

Zawody nadwyżkowe charakteryzują się głównie tym, że wskaźnik intensywności nadwyżki jest mniejszy niż 0,9.

Zawody nadwyżkowe

(zawody nadwyżkowe wg wskaźnika intensywności nadwyżki w I półroczu 2014r.)

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w I półroczu 2014r.
1.	514101	Fryzjer	0,7857
2.	541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,7500
3.	512001	Kucharz	0,7333
4.	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,6667
5.	752205	Stolarz	0,6667
6.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,6429
7.	722204	Ślusarz	0,5333
8.	216602	Grafik komputerowy multimedialny	0,5000
9.	225101	Lekarz weterynarii	0,5000
10.	325402	Technik masażysta	0,5000
11.	413201	Operator wprowadzania danych	0,5000
12.	431102	Fakturzystka	0,5000
13.	522305	Technik handlowiec	0,5000
14.	723308	Mechanik maszyn rolniczych	0,5000
15.	962902	Dozorca	0,5000
16.	931301	Robotnik budowlany	0,4615
17.	214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,3333
18.	311303	Technik elektryk	0,3333
19.	961302	Robotnik placowy	0,3333
20.	311408	Technik elektronik	0,2500
21.	931205	Robotnik drogowy	0,2500
22.	513101	Kelner	0,2000
23.	752208	Stolarz meblowy	0,2000
24.	832203	Kierowca samochodu osobowego	0,2000

25.	751105	Rzeźnik – wędliniarz	0,1818
26.	751204	Piekarz	0,0625
27.	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,0556

Należy zauważyć, że statystyki powiatowe nie wykazują licznie występujących ofert pracy, które napływają do służb zatrudnienia w formie ofert pośrednictwa otwartego i bez woli korzystania z aktywnego pośrednictwa ze strony urzędu. Miejsca pracy na tablicach ogłoszeniowych uwzględnione w statystyce ofert pracy znacznie zmieniałyby obraz końcowy ilości i występowania zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Dokonując analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych należy zwrócić także uwagę na fakt, iż dane statystyczne wykazane w wydrukach komputerowych w niektórych przypadkach odbiegają od faktycznego zapotrzebowania rynku pracy zarówno w podaż jak i w popyt na niektóre grupy zawodów. Sytuacja ta wynika ze zmiany klasyfikacji zawodów oraz nieprzejrzystego określania stanowisk w zgłaszanych przez pracodawców ofertach pracy.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że wśród 39 dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji pozostają **pracownicy usług osobistych** (kod grupy zawodów 51) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,9859 oraz **operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych** (kod grupy zawodu 81) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,9091. Powyższe wskaźniki są najbliższe wartości 0,9, od której przyjmuje się występowanie równowagi na rynku pracy.

Dla 17 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe, gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,0294 – 0,7541 i w tak dużej nadwyżce są niektóre zawody wymagające wyższego wykształcenia np. **specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych** (kod grupy 21, wskaźnik 0,1404) i **specjaliści do spraw zdrowia** (kod grupy 22, wskaźnik 0,0909), średniego wykształcenia np. **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych** (kod grupy 31, wskaźnik 0,1368), **technicy informatycy** (kod grupy 35, wskaźnik 0,1875), jak i zawody związane z wykonywaniem prac prostych np. **robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn urządzeń i pokrewni** (kod grupy 72, wskaźnik 0,7541) czy **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni** (kod grupy zawodów 75, wskaźnik 0,1935).

Natomiast w 15 dużych grupach, dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi powyżej 1,1 znaleźli się między innymi: **pozostali pracownicy obsługi biura** (kod grupy 44, wskaźnik 2,5000), **pomoce domowe i sprzątaczk**i (kod grupy 91, wskaźnik 2,9091), **sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni** (kod grupy 41, wskaźnik 7,0769), czy też **kierowcy i operatorzy pojazdów** (kod grupy 83, wskaźnik 3,1176).

Ostatnie cztery pozycje w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu zawodów zajmują zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- Leśnicy i rybacy
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych
- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby

4.3. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie

Osoby długotrwale bezrobotne na koniec czerwca 2014 roku stanowiły ponad 56% ogółu osób bezrobotnych. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwale bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwale bezrobocie. Na pierwszym miejscu znajduje się grupa zawodowa **pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki** (kod grupy 94) wskaźnik 0,6000%. Kolejne miejsca to: **pomoce domowe i sprzątaczk**i (kod grupy 91) wskaźnik 0,4286%, **leśnicy i rybacy** (kod grupy 62) wskaźnik 0,5000%, **rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni** (kod grupy 73) wskaźnik 0,5000%, **kierowcy i operatorzy pojazdów** (kod grupy 83) wskaźnik 0,3488%, **operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych** (kod grupy 81) wskaźnik 0,4444%, **robotnicy budowlani i pokrewni** (kod grupy 71) wskaźnik 0,4404%, **sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni** (kod grupy 41) wskaźnik 0,4375%, **rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby** (kod grupy 63), wskaźnik 0,4000%.

Zarejestrowane osoby długotrwale bezrobotne występują w 231 grupach zawodowych (elementarnych). Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1,0 oznacza, że wszystkie osoby w tych zawodach to osoby długotrwale bezrobotne. W na koniec czerwca 2014 roku takich

grup zawodów było 19, m.in. malarze i pokrewni, zaopatrzeniowcy, ogrodnicy, kosmetyczki i pokrewni, monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych, operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki mebla, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, pracownicy domowej opieki osobistej, projektanci grafiki i multimediiów, listonosze.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia niższy od 1,0, a wyższy od 0,5 oznacza, iż osoby o zawodach z tego przedziału wskaźnika należy zaliczyć do zagrożonych długotrwałym bezrobociem. W 20 grupach zawodów znaleźli się między innymi: kelnerzy, ogrodnicy, spawacze i pokrewni, kasjerzy bankowi i pokrewni, kierowcy samochodów ciężarowych, pomoce kuchenne, murarze i pokrewni, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, gospodarze budynków, elektrycy budowlani i pokrewni.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 0,5 oznacza, iż liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danych zawodach, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest o połowę niższa od liczby ogółem zarejestrowanych bezrobotnych w tych zawodach. Grup zawodów o tym wskaźniku było 16. Są to między innymi: magazynierzy i pokrewni, nauczyciele szkół podstawowych i pokrewni, blacharze, recepcjoniści, rolnicy upraw polowych, spedytorzy i pokrewni, monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych, przedstawiciele handlowi.

Wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia o wartości poniżej 0,5 charakteryzowało się 62 zawody między innymi: ślusarze i pokrewni, pracownicy obsługi biurowej, piekarze cukiernicy i pokrewni, technicy elektrycy, tynkarze i pokrewni, kierowcy samochodów osobowych i dostawczych, szklarze, sprzedawcy sklepowi, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych, technicy mechanicy, stolarze meblowi i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, kucharze, fryzjerzy, księgowi, ogrodnicy, ekonomiści, technicy elektronicy i pokrewni, specjaliści do spraw marketingu i reklamy.

Bardzo duża liczba zawodów bo aż 114 nie generuje długotrwałego bezrobocia. Należą do nich między innymi: dekarze, lakiernicy, ratownicy medyczni, tapicerze i pokrewni, kasjerzy i sprzedawcy biletów, technicy weterynarii, chemicy, agencji ubezpieczeniowi, inżynierowie mechanicy, inżynierowie elektronicy, instruktorzy nauki jazdy, kosmetyczki i pokrewni, drukarze, psychologowie i pokrewni, asystenci nauczyciele, pomoce domowe i sprzątaczk.

4.4.Szansa uzyskania oferty w zawodzie

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie jest to bardzo ważną zmienną, ponieważ pozwala na określenie tych zawodów, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań dążących do doskonalenia lub nabycia nowych umiejętności zawodowych posiadanych przez bezrobotnych. Wylicza się go na podstawie stosunku średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w I półroczu 2014 roku, będącej w dyspozycji urzędu pracy i średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie w analogicznym okresie.

W oparciu o tabelę zawierającą wszystkie zawody dokonano rankingu zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty oraz wyboru przykładowych zawodów o zerowym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty.

Ranking zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty według stanu na 30.06.2014r. (przykładowe 16 grup zawodów o największych szansach na szybkie znalezienie pracy w wyuczonym zawodzie)

LP.	Wyszczególnienie	kod grupy zawodów	Wysokość wskaźnika
1.	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	5245	2,6666
2.	Lakiernicy	7132	2,0000
3.	Dekarze	7121	1,3332
4.	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	3513	1,0000
5.	Kierowcy samochodów ciężarowych	8332	0,9412
6.	Spawacze i pokrewni	7212	0,8889
7.	Pracownicy obsługi biurowej	4110	0,8198
8.	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	3259	0,7083
9.	Pracownicy do spraw transportu	4323	0,6666
10.	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	2163	0,6666
11.	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	3312	0,6666
12.	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	5244	0,5926
13.	Technicy weterynarii	3240	0,5000

14.	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	4312	0,5000
-----	--	------	--------

Poniższa tabela przedstawia przykładowych 20 zawodów o zerowym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	kod grupy zawodów	Wysokość wskaźnika
1.	Kartografowie i geodeci	2165	0
2.	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	7537	0
3.	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	5230	0
4.	Matematycy, statystycy i pokrewni	2120	0
5.	Nauczyciele kształcenia zawodowego	2320	0
6.	Ratownicy medyczni	3256	0
7.	Tapicerzy i pokrewni	7534	0
8.	Obuwnicy i pokrewni	7536	0
9.	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2611	0
10.	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	3311	0
11.	Lekarze dentyści specjaliści	2262	0
12.	Mechanicy pojazdów jednośladowych	7234	0
13.	Recepcjoniści hotelowi	4224	0
14.	Technicy leśnictwa	3143	0
15.	Technicy mechanicy	3115	0
16.	Technicy rolnictwa i pokrewni	3142	0
17.	Technicy technologii żywności	3144	0
18.	Technicy medyczni i dentystyczni	3214	0
19.	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	3111	0
20.	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	3512	0

Wnioski

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy według zawodów nasuwają się następujące wnioski:

1. Na koniec czerwca 2014 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 88 osób w porównaniu do stanu z końca czerwca 2013 roku.
2. W rejestrach powiatowego urzędu pracy:
 - Wśród wszystkich zarejestrowanych najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni posiadający kwalifikacje (66,06%),
 - Osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 33,94%.
3. Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodów w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawód z grupy średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (technicy rolnictwa i pokrewni, technicy technologii żywności, technicy mechanicy).
4. W I półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem zarejestrowało się 1211 osób. Wśród nich najliczniej reprezentowani byli sprzedawcy, technicy rolnicy, stolarze, mechanicy samochodów osobowych, mechanicy pojazdów samochodowych, ślusarze, kucharze małej gastronomii, technicy mechanicy, technicy ekonomiści, technicy technologii żywności, technicy handlowcy, fryzjerzy, piekarze, krawcy.
5. Wśród napływających do PUP ofert pracy dominują oferty dla zawodów związanych z pracami prostymi oraz niewymagających wysokich kwalifikacji (sprzedawca, pracownik biurowy, telemarketer, robotnik gospodarczy, sprzątaczką).
6. W I połowie 2014 roku urząd dysponował 763 ofertami pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców w sekcjach PKD: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle (171 ofert), przetwórstwo przemysłowe (141 ofert), budownictwo (71 ofert), administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (62 oferty), edukacja (53 oferty), działalność profesjonalna, naukowa techniczna (39 ofert), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (28 ofert), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (26 ofert), informacja i komunikacja (26 ofert), transport i gospodarka magazynowa (24 oferty).
7. Przeprowadzona analiza obrazuje, iż największy deficyt zasobów pracy występuje w zawodach: kierowca samochodu ciężarowego, opiekunka dziecięca, przedstawiciel handlowy, sprzątaczką, barman, zbrojarz, pomoc kuchenna, technik weterynarii,

technik farmaceutyczny, asystent usług pocztowych, sprzedawca stacji paliw, asystent do spraw księgowości, elektromonter instalacji elektrycznych, kosmetyczka, telemarketer, windykator, robotnik gospodarczy, technik prac biurowych, magazynier, sortowacz surowców wtórnych, murarz, tynkarz, malarz budowlany.

8. Największą nadwyżką zasobów pracy charakteryzują się zawody: mechanik samochodów osobowych, ślusarz, robotnik drogowy, stolarz, fryzjer, kucharz, specjalista do spraw marketingu i handlu, piekarz, rzeźnik - wędliniarz, kierowca samochodu osobowego, stolarz meblowy, kelner, technik elektryk, technik elektronik, grafik komputerowy, lekarz weterynarii, technik masażysta, operator wprowadzania danych, mechanik maszyn rolniczych.
9. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w określonych zawodach i specjalnościach wymaga uświadomienia osobom bezrobotnym wkraczającym lub powracającym na rynek pracy potrzeby doksztalcania się, a nawet zmiany kwalifikacji zawodowych. W aspekcie omawianego problemu dużego znaczenia nabierają szkolenia osób bezrobotnych, które mogą mieć wpływ na ograniczenie bezrobocia wśród zawodów nadwyżkowych.

Opracował: Marcin Ostrowski

DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
Maria Modrzejewska